

ВЕЛИКА СРБИЈА

LA GRANDE SERBIE

БРОЈ 10 сент.

Директор А. ЈОВАНОВИЋ

БРОЈ 10 сент.

Бугарска спољна политика

У међународним односима постоје два гледишта. Једно старо, које базира на обмани, познато под појмом византинизам, обновљен италијанским макиавелизмом и ново или савремено гледиште које почива на принципу стриктно испуњавање свих уговора закључених између појединих држава. Данашњи рат је у суштини борба између ових гледишта. Као најагилнији представник византинизма истиче се Бугарска, чије су тековине резултат те и такве политике. Ми ћемо то овде документовати са неколико примера, који ће најлепше окарактерисати бугарску спољну политику.

1. Бугарски прваци траже (1870) од Турске црквену аутономију. Турска их одбија. Траже помоћ Русије, која их такође одбија. Тада се бугарски државници поделе на две групе. Једни иду у Русију са нарочитим задатком, а други издаду проглас у Цариграду, којим позивају цео бугарски народ да пређе у католичку веру! Бугарски прваци на челу Цанкова сами предњаче примером. Тада шаљу једнога пона у Рим, одакле се враћа као бугарски католички архиепископ. Западне државе из суревњивости према Русији, прихватају овај покрет, троше милиуне, по Бугарској се јављају римски братри који отварају школе и цркве. Бугарско свештенство спомине за време богослужења папу. Они пак Бугари, који одоше у Русију, предузимљу силну пропаганду. Заталаса се цело православе, тражи се од руске владе да спречи покатоличавање православног Балкана. И Русија, из бојазни да се Бугари не окрену западу, улаже сав свој државни ауторитет и тако ствара бугарску егзархију! Ово није први случај, да су они, тргујући вером и образом, извојевали један грандиозан политички успех!

2. Срби, својом властитом снагом, стварају први на Балкану своју државу. Али они иду још даље. Кнез Михаило школује о државном трошку на хиљаде Бугара, у Србији се штампају бугарске књиге и док су бугарски државници закључивали са српском владом уговор о Пер-

соналној унији, дотле су њихови повереници и агенти интригирани српске учитеље и свештенике код турских власти као револуционаре, који припремају терен за ослобођење. А шта је било после, то сви добро знамо.

3. Српска, бугарска и грчка влада закључе (1896) савез да заједно објаве рат Турској и ослободе своје саплеменике. Савез су потписали шефови влада Симић, Стоилов и Зајмис. Грчка ступа у рат, и кад је Србија чекала одржење време, бугарска влада уцењује турску и издаје ту тајну, за коју је услугу султан Хамид платио са три епископска места.

4. За време балканских ратова састаје се Лондонска Конференција. Ту бугарски министар Данев нуди српском делегату Новаковићу у четири ока — савез противу Грчке, а кад је ово српски делегат саопштио Венизелосу, чуо је од њега, да је исти Данев нудио тајни савез противу — Србије, чији су војници пролевали своју крв под Једреном за величину Бугарске.

5. Искрсава спор око деобе завојевања. По међусобном уговору, овај је спор имао решити руски цар. Пашић се спрема за Петроград, руска заја чека у Варни Данева, а бугарска војска мучки напада на своје савезнике. После је утерђено да је ово урађено са знањем и одобрењем Даневљевим!

6. Радославов је најизразитији тип и представник менталитета бугарског дипломате. Док је тајно склапао савезе са Турском, Аустријом и Немачком, он је истовремено давао свечане изјаве у парламенту, пред министрима наших савезника и страним кореспондентима уверавајући да ће бугарска остати у *стројој неутралности*. Настаје мобилизација бугарске војске и тада је Радославов ликовало видећи плодове своје макиавелистичке политике, јер док су Сазонов и Греј читали последње денеше од својих представника у Софији, који су тврдили да ће Бугарска кренути противу Турске — дотле је бугарска војска мучки напала на Србију.

Из ових неколико примера најлепше се види да је бугарски

целокупни државни живот у нераздвојној вези лажи и обмане. То је догма свих бугарских државника свију времена и партија, јер треба знати да се све странке руководе једним принципом и методом у вођењу спољне политике. Отуда је постао код Бугара народни термин *седиги политику*, израз који означава одржавање супарника у вечитој обмани. То је душа бугарске спољне политике, која не зна за коректност и за поштовање уговора и ма каквих међународних обавеза и одредаба. За Бугарску, као и за њене савезнике, сва међународна акта вреде толико, колико вреди и парча хартије, на коме су написана. То је дакле суштина бугарске спољне политике.

Француска револуција је мо-

гла извојевати човечанству тако драгоцене тековине само уз садејство гилотине, која је брзо расчистила са конзервативним предрасудама. Данашњи европски рат је истакао једно од најважнијих начела од како постоји људска заједница, начело слободе свих народа и стриктно поштовање свих међународних обавеза и уговора, који зајамчавају хармонију међу државама и нацијама. То начело ће добити своју животворну моћ и праву победу само онда, када старе предрасуде и назадни принципи буду подвргнути савременој гилотини заједно са свима њиховим многобројним апостолима. Само тада ће овај велики европски рат остати као светла епоха у нашој историји.

Овчеполски.

КРВАВИ РЕЖИМ

VIII

Још се може рећи да је Дебар по најбоље прошао. Није било без убиства, пљачке и безчасћења, али ипак мање него ли што су се дебарци могли налати. Бугари нису ово учинили што су мислили дебарске поштедети, него су одмах наврши на несрећу Арнауца из дебарске Малеције и Пишконеје. По своје уласку у Дебар, Бугари су обемчестили две сироте муслиманке, а то су покушали учинити у Пишконеји, али Арнаути сви његом устапу и с оружјем сирече тај покушај. Дошло је до пушкарања и резултат је био што су се Бугари морали повући из Пишконеје. При повлачењу убили су Цене Бега Гулибеговића, бив. среског начелника у Пишконеји и једног од најугледнијих Муслимана у томе крају.

Цене бег је био присталица Беад Пашић и зато су га и убили под изговором да је он привредно демонстрацију Арнауца противу Бугара. Сем Цене бега убијени су још и ови угледни Арнаути: Тосум Курталић и Зејзел. Оба су били људи од угледа у околини Пишконеје.

«Експедирани» су за Софију (без сумње до јаме): Хафуз Мехмед, мудар из Малог Острена, Џезаар Муслимовић и Фазлија из Отпшана, Елез Коча из Великог Острења и Тазим Дука из Дебра. Сем ових говори се, али још није потврђено да су убили Василију Вељовића, бив. лиферанта, и Николу, председника општине у Галичнику. Бугари су порушили натписе, извадили иконе и о-

пљачкали обновљену цркву св. Петке, чиновничке ствари однели и варош, нарочито муслимански крај, опљачкали. Све украђене ствари, на чак прозоре и вратнице товаре и шаљу у Скопље, а одатле преносе у Софију. Брашно и друге животне намирнице што су наше власти поделиле становништву одузели су и народ гладује у пуном јеку. Беда се у Дебру укорењила — глад царује. Незадовољство Муслимана због убиства и прогонства првака, а хришћана због отмице последњег залогја, дошло је до врхунца. Бугари су то опазили и како последње вести гласе узели су таоце од Муслимана и Хришћана и послали их у Софију.

На Ђевђелију су се Бугари нарочито окомили. Никако да им опросте, што се нису повели за њиховим бушкарачиња. То је и узрок, што је маса грађана како из саме вароши тако и са села пребегла у Солун. Исти је случај са Дојраном и Валандовом. Од оних који су ствацијем прилика морали остати, Бугари су убили: Дангу Ђорђевића, Танасију Јовановића из Ђевђелије, Галгорју Рамадановића кмета из Стојакова, Филип Станковића, Глигорија Поповића и Стојка Бојиалијевића сви из Стојакова, Николу Бишировића, служитеља општ. ђевђелијске комите су на парчад и секли. Похапшени, па су после «експедирани за Софију» — ови: Димитрије Мицевић, Триче Ђорђевић, Јован Зафировић, Јосиф Дупаревић са ћерком Маријом од 18 година, Ташо Менковић, Ахилев Аци Гановић, Ђорђе Кривојајевић, Василије Гренделовић,

ХОТЕЛ И ГОСТИОНИЦА
МАРСЕЉ ДО ЦАРИГРАДСКЕ
СТАНИЦЕ
БРАЋЕ ЧОМИЋА

— ИЗ БИТОЛА —
ПРИМЕРНА ЧИСТОБА. — УДОБНЕ СОБЕ.
ОДЛИЧНА КУЈНА — ЦЕНЕ УМЕРЕНЕ.
10—

I РЕДА

Импереријал
ХОТЕЛ
У СОЛУНУ поред самога мора

Отвара се ускоро понова,
пошто је Енглеском штабу
истекао уговор о закупу.

Хотел остаје и даље под упр-
авом свима добро познатог дирек-
тора г. ТАШКА ЧОМИЋА.

ЧИСТОБА ЈЕ ПРИМЕРНА. СОБЕ ЕЛЕ-
АНТНЕ, ПОСЛУГА ТАЧНА А ЦЕНЕ КАО
И УВЕК УМЕРЕНЕ. 10—

Стовариште женских шешира и
велики избор најмодерније робе
за даме

Д. ХРИСТИДЕ

СОЛУН
Улица Симићки бр. 17.

Велико стовариште
МОДНЕ И ГАЛАНТЕРИЈСКЕ РОБЕ
најлепше, најсолидније и
најмодерније по строго у-
тврђеној цени
можете купити код
КОФАСА ХРИСИКОПУЛОСА
СОЛУН 10—

ЗУБНО ЛЕКАРСКА КЛИНИКА
ЈОВАНА Н. ХАЦИ ВАСИЛИЈА
ДОКТОР МЕДИЦИНЕ
ЈЕДИНИ ЗУБНИ ЛЕКАР КОЛИ ЈЕ ИЗУЧА-
ВАО СПЕЦИЈАЛНО БОЛЕСТИ УСТА И ЗУБА
У ПАРИЗУ.
ПРИМА ПРЕКО ЦЕЛОГ ДАНА
У СВОЈОЈ КЛИНИЦИ УЛИЦА КЕЈ БР. 49.
— СОЛУН — 10—

ЗА НАСТУПАЈУЋУ СЕЗОНУ
Радња „HIGH LIFE“
Браће Хр. Наума
СОЛУН, — УЛ. ВЕНИЗЕЛОС БР. 14.
Најсолиднија радња и стовари-
ште свилене робе за хаљине и блу-
зе, велики избор штофова за ко-
стиме и кројаче; разне сумене и
памучне робе. Најпознатији ка-
лико и бело платно за рубље на-
роците каквоће и т. д. 10—

Господс!

Препоручујемо Вам
да пушите
само

БАЛОНИКА

ЦИГАРЕТЕ

КАИРО — АЛЕКСАНДРИЈА — СОЛУН

РУЈА 20 циг. 1 дин.

ПЕРФЕКШОН 24 < 1 <

БОГНА 24 < 0-80

Специјалитети:

МИРОДАТО 24 циг.

ЛЕДИ 24 < са зл. писмом 0'65

< 24 са плута писмом

СПЕЦИЈАЛ 24 цигарета 0-50

Дуван за луле. На продају свугде.

8—30

МЕЊАЧКА РАДЊА

Баруха Салтиела и С. Скапа

Препоручује се својом солидном рад-
њом, при размени свију врста нов-
чаних вредности по дневном курсу.

СОЛУН, улица ВЕНИЗЕЛОС бр. 8.

Купујте прави и најбољи
дуван и цигарете**„КАВАЛА“**

из фабрике

ПАПА АНАСТАСИЈУ

СОЛУН 10—

ФАБРИКА ЦИГАРЕТА**„НЕСТОС“**

Највећа на Ориенту — 500 радника.

СПЕЦИЈАЛИТЕТИ:

НЕСТОС КИГИ	Дин. 1—
< ГИЗБЕК	< 0-80
< ЈАГН	< 0-65
< АФРОС	< 0-50

Поводом УСКРШЊИХ ПРАЗНИКА па и даље
као никада до сада:

Најбоља роба, по умереној цени

уверите се и посетите

*** * ТИРИНГ * ***

улица Венизелос бр. 5.

— Елегантно — Солидно — Јевтино —

С тога у Солуну купујте све ваше потребе одела,
обуће итд. код

Т И Р И Н Г А

Ту ће те наћи: најбоље и најмодерније костиме, ше-
шире, обућу, кошуље, чарапе, краватне, мириса итд.,
за госпође, господу и децу као и нарочите артикле
за г.г. официре и војнике. 6—9

Ч И Т А Ј **ВЕЛИКУ**
СРБИЈУ

За српску војску, г.г. официре
и савезнике

Цигарете „СРБИЈА“

најбоље су јер су израђене од најбољег и пра-
вог дувана „Кавала“ и удешене према старим
српским цигаретама у кутијама од по 24 ком.
по цени: 1-40; 1—; 0-65 и 0-50 дин.

Дуван „Морава“ пакло 25 грама 0-30 дин.

Продавница у пасажу Бен Рубен бр. 25

1 спрат иза хотел „Телеграфа“.

10—10

Пажња српској војсци

У Солуну је једина француска фирма чије је
седиште у Паризу улица Лафајет бр. 126.

ОРОСДИ-БАН

Продаје све врсте конфекционе робе: одело, шешире итд.
кућинско посуђе, све врсте намирница и деликатеса.
Велико стовариште најбољих вина и ликера. С тога јој
поклоните поверење. Услуга најсолиднија. Цене утврђене
и умерене. Прима српски новац по дневном курсу.

ЦЕНТРАЛА улица Краља Ираклија

ФИЛЈАЛИ: улица Венизелос бр. 4 и 8, где се говори и српски.

9—